

معوی نرم افزار فارس {/در اکتبر سال 2000 (ز 1379)، می لوحش رده ({L cd L}) به نام L}،
Lirica PerSica hyPertext L/بان ارت و سرپوست ژوهندفاضل و سخت‌کوش، خان‌م‌ان‌ع‌گمن ن ورناله 1

، لشن‌ژار زبان ویدبژآت فارس ، در اژتا منت‌شر شد 2

ژن لوحش‌رده، بر ورنده 20,000 ت شعر فارسی از یوست‌س‌ن‌ور نام‌آوار فارسی‌گواست؛ به ان‌معنی ه از
هر شاعر، 4000 تانت اب‌شده و به صورت حرف‌نوسی ({L tranSLiteration L}) به حروکت‌ن در نرم
افزار اد‌شده‌بت‌گردد‌ه‌است‌لب‌ته ان نرم افزار، فلزون بر اراه متن حرف‌نوسی‌شده، ان م ان را به ابر می‌دهد
تادر محدوده ره 20,000 تی به‌گشت ({L browSe L}) و ستو و ({L Search L}) پ‌پردازد.

ا‌پ‌ش از نوآ وگ ها و ملز ای ان نرم افزار را به‌فصل‌ش‌یمر م، لازم‌است‌ان‌ی به‌تار ه برنامه‌پروژه L}
PerSica Linica L/ پ‌رزد م.

رح‌اوله برنامه « اسپر ا»، در سال 1989 (1368)، در «مدرسه‌رق‌زی ({L venetian School L})»،
ب‌ش‌فارسی‌گروه م‌الع‌ت‌و‌پ‌سی‌-آ‌ی‌دانشگاه‌رق‌زش‌ل‌رفت‌هدف‌برنامه، اراه متون به‌ش‌ل‌حرف‌نوس‌و
شدفته مؤ‌فهیته‌ی‌بر‌ا‌مواد‌وی‌جدول‌ها‌پ‌ا‌بر‌ای‌زله‌ای‌فارسی‌است‌پ‌ش‌تر، ا‌عض‌ای‌فعال‌درب‌ش‌فارسی
گروه، پس از م‌الع‌ت‌د‌و‌گ‌س‌ت‌رده‌در‌زم‌ینه‌شعر‌فارس، یوی ه‌غزل، در 1988 (1367) به سرپوست پ‌رف‌سور
ری‌ارژ‌ی‌لی، اثر منت‌شر رده بودند 3

ی‌ه‌بر‌مبنای‌ان‌ابی‌ات‌اراه‌شده‌تقری‌با‌با‌رع‌ای‌ت‌م‌م‌غ‌ت‌ای‌ارات‌و‌ضرور‌ات‌ب‌سام‌د‌از‌دوان‌م‌خل‌توس‌ان‌ان‌ی‌لا
من‌ین‌در‌دانشگاه‌نی‌ز‌به‌چا‌رسی‌د. 4

لب‌ته‌پ‌ش‌از 1988، استوای لی، چن‌ن‌م‌اله‌نوش‌ته‌و‌در‌ش‌ری‌آت‌وناگون‌به‌ا‌س‌ان‌ده‌است، ی‌ه‌موضوع‌ال‌ب
انها عموماً ق‌ای‌سه‌ها‌سب‌شنات‌ان‌ارش‌اع‌ران‌بزر‌فارس‌سر‌پ‌ست؛ از ان‌مله‌م‌توان‌به‌کتاب‌آ‌ینه‌در‌شعر
فری، س‌عد‌و‌م‌خل‌اشاره‌رد‌ه‌در‌سال 1366 در تهران، انت‌شار‌ان‌ت‌فردوس‌ا‌رده‌است‌ن‌ک‌ر‌است‌کم‌حکم‌الم
پ‌رمغز‌وب‌بی‌ع، که‌مؤ‌لف‌لش‌من‌دا، از؛ لی، در آن، جدول‌های‌مقا‌سه‌بس‌ارم‌ف‌د‌به‌دست‌داده‌اند.

آ‌غاز‌ان‌ت‌قال‌م‌تون‌به‌ح‌اف‌ظ‌لم‌پ‌وتر، به 1985 (1364) باز‌می‌ردد. در‌ابت‌دا، ان‌کار‌تنها‌به‌کم‌ذ‌ست‌گام‌پ‌وتر
ش‌خص‌ی‌ان‌جام‌می‌شد، و در سالها بعد، فته‌فته‌دامنه‌کار‌گ‌س‌ت‌ر‌ش‌ف‌افت.

*

شمار آنا که لشن‌شان بر مبنای برنامه‌ژاد شده بچا ان سرژده و درم موعه ز ر عنوان ل؛ اسپر ا» در روه
مطالعات وریا مل؛ ای دانش‌اه ون؛ ز چا شدن، تا نون به 12 مطلب‌بل شده‌ل‌ت؛ در هر ع از این آثار، 1000
ب‌ع‌ت‌ه‌از‌بل‌انت‌خاب‌شده، به صورت حرف‌نوسی‌شده ارائه رده‌است‌ش‌ع‌وه‌مؤ‌لف‌ان‌در‌حرف‌نوسی‌عناصر، ام‌لا
من‌حصر‌ب‌فرد‌ملق‌ث‌عن‌ی‌ان‌ان‌ع‌لاوه‌بر‌ملق‌ع‌اده‌از‌ن‌شانه‌های‌خاص‌و‌دو‌در‌ض‌یل‌ات، از ع‌لائم‌ین‌و‌ز‌ب‌را‌ت‌ع‌و‌ون
حدود‌ظ‌ت‌و‌ارات‌و‌ضرور‌ات‌شعر‌بهره‌گفته‌ان‌ف‌ل‌ن‌12 اثر عبارت‌اند از ف‌وان‌های‌بق‌یا‌ان‌ی‌ب‌ف‌دل، م‌خل،
س‌عدی (ف‌ی‌ق‌ات)، س‌لمان‌س‌ن‌اف‌ی، ط‌لاب، ع‌رای، ع‌رف، ف‌وی، ک‌مال‌ج‌ند، و‌ن‌ج‌ری.

پش از ن، در سال 1998 (1377)، م لهدّ گری از بنم موعه شامل 10,000 کتابت از 10 شاعر (فیلپا انی، دل، خک، سعدی (لزت)، سلمان سنای، لب، عرای، یو، کمال ندی، ون یر بکوسّ روهنت شر شد ه ند سم فهرستفیلپا ی وبسامدی را شامل است. 5

*

المّ همانگونه په شترگتیم، نرم افزار {L Lirica PerSica hyPertext L} مشتمل بر 20,000 کتابت فارسی از بستس نور نام آوار ملت، نام لیلن بزرگان توتبت بتاری در شتت از ان راراستبتبنای، انور، ای، انی، یو، مولانا، عرای، سعدیام ر سرو، خوا و، سلمان، خک، مال ندی، ام غبابان، لهل، وحشی، ن ری، طلب، صاب، وب دل.

یو ام اناتسی ه در راح ان نرم افزاری ارفد و ارشمن درن رگفته شده، عبارت اند از: فرهنگب سامدی، فهرستهای واژگان و ضمما م آماری، فهرست و لیلی، در فها، زوزنهای به ارفته در تمامی رمزبانی 20,000 کتابت. البتقه است ه فهرستی ژه هملاز اتی ه تنها بار در سراسری ره به ارفته، زیر عنوان {L haPax Legomena L} ارائه شده است.

ان نرم افزار فلمتن ({L hyPertext L})، شامل دوبخش لیلی است ه ازطری هر کدام از ان دوبخشم توان به ستوجوبپردا ت وگ ندگان ({L authorS L}) یو ره. ({L corPuS L}) درب شوگ ندگان، در مبل نام هر شاعر، 1000 کتابت ارائه شده، و برای هر ا ناز به طور داگانه فهرستها او گان و آماری ته ا برگرد ده است. در بخشی ره هم، کل مواد 20,000 کتابت بر رو هم و به صورتی جکا عرضه شده است، ضمن لیکه لیلن ب قشری ز به نوبه خود حاوی فهرستهای و گانی و آماری است.

بد ترتیب فرا هم ورن ندگان نرم افزار، لیلن ام ان را درخت چار بلقیاده ننده رار داده اند که و، هم بقیف به همه فهرستهای چکره 20,000 کتابت دستوس نشتب باشد و هم بتت متنها 1000 کتابت به اضافه فهرستهای متنوع آنها.

چینی در ان نرم افزار، سه ابزار متفاوت ستو و تعب ه شده است از ان قرار: «متنها ({L contextS L})»، «عناصر صرفی ({L morPhoLogical eLementS L})»، «شوهین ها ذ فاموسی ({L Lexical})»، «SoLidaritieS L» به م نمادن ست (متنها)، می توان بیه اتی ه حاوی هر از عناصر مورد ستوجو ستند، دست افت نماد دوم (عناصر صرفی)، به اربرم می ند تا به هرگونه عنصر واژگانی- ایل و اها ا زن ره ای از واجها، وندها، سازهها، وسایر عناصر واژگانی- در مپین کرده ستی ابد. و سران ام نماد سویم (هین) های اموسی)، لغات هفتس ن را در سراپیو ره 20,000 کتابت درتله اربرم قرارم دهد.

و راستارن نرم افزار، توتبت بلفبای فارس، عبارت اند از لیتوتا نازانولا ({L vaLentina zanoLLa L})، ارا دّ زو پیلی، لوند لامن عی.

آ ای تبوع حمد ان، درن ممتّع و ی ه بر فرهنگب سامدی زلهای خلقتی ف ان گمن نث نوشتنه اند و لاق ی پس از انتشار کتاب، درم هل نشر دلش (سال نهم، آذر و دی 1367، صص 72-76) به اپ رس ده است، به پاره ای ل زشها راه فلتته در ا ل ف اشاره رده اند لیت نان هنت دلر شمن دثا آور شدلن، دن لغزشها موضع تلقی دث عن مشتمل است بر «اشتبهاتی در نحوه ارتمتن، بقیو، نش و ص رشه و صورت لیل واژهها» و نا راتنها. استاد حم دثان، از مله دن اشتباهات، تیه بن اصوابش «شرتن پسران» «پسرشن شرثن»، «همچو آب»، «همچو تو»، «عش نواز»، و مانند آنها اشاره رده اند- که در فرهنگب سامد غزلها خک، هر در لب واحدا و گان مریولی آورده شده اند. دن بانثز باجست وجو ه در فهرستها و نثز متن نرم افزار حاضران جام شد، دن نثتجه به ست آمد که

پدید آورندگان اثر، به‌ویژه وجه به‌تصویر اشتباهات دکتر حمودیان در ماله خوشتادآور شدن دست‌نبردن؛ به‌مثابه معنی گروه‌های بستور ای‌مانند «و آتش»، «و آذر»، «چو آهو»، «... و آب»، «چون آفتاب»، «ون آهن»، «... و تو»، «م و وگان»، «م و حور»، «... و همچون‌الف»، «م و ن بهار»، «م‌چیتق ر»، «... را به صورت مسیقل آوردن؛ حال‌ن آ ه ه نق ه فی قی در ان مورد بهن ر نم رسد. نشو بشوایی‌ری‌ن‌پسر» پسر ش ر ن «ن» «ی‌ری‌ن‌پسران» (پسران ر زن) ز واحدها مسیقل فرض شده‌اند. هنج ناست «عش نواز»، «کب‌شی‌است تلز ب‌مش ص‌تعر فنی ر «ب‌ورعش نوازی»، «پدید آورندگان ر ه 20,000 ت‌چ، «ب‌ور» را دا از تر ب‌ب‌ت رده‌انسی م‌های عا ی، مانند «وش‌باد» و «وش‌باشی» ز به صورت داگانه آورده شده‌اند. «ه» «هم‌مرطب‌از‌ال» «حرف‌تعر ف» و «اله» است، در نرم‌افزار به «L La L/») «و «Lah L/») «L/») ت‌ب‌ت ب 1، 85، و 26 بارز شده‌است.

نان‌په شترگفته شد، ان نرم‌افزار در م‌م‌واع‌ری‌است‌ت‌ت‌ب لقم‌د، ارآمد، و ارژمن‌د، ولبت سع‌ی‌ف‌را‌م‌آورندگان آن‌در‌وربت‌ر. ای‌دارد‌به‌آن‌دسته‌از‌جم‌آن‌هم‌هنمان‌ه‌به‌ان‌ام‌ان‌گونه‌پ‌ژو‌ه‌ش‌ها‌را‌ب‌ستن‌د،‌اد‌آور‌ش‌وم‌ه‌پ‌ش‌از‌آ‌از‌هر‌گونه‌ری‌د‌زم‌نه‌ار‌های‌ب‌سام‌دی‌از‌م‌ط‌ل‌ل‌عه‌ان‌ن‌وع‌ار‌ه‌در‌گوشه‌و‌نار‌هان‌ت‌دی‌ن‌شد‌ن‌د،‌ا‌ف‌ل‌ن‌مان‌ن‌د،‌و‌ح‌م‌ل‌ت‌ب‌ا‌م‌ل‌و‌ت‌ع‌م‌در‌ش‌و‌ه‌کار،‌و‌د‌را‌از‌ب‌ل‌ای‌ت‌اذ‌رو‌ش‌های‌ام‌و‌ر‌ن‌ن‌ده‌م‌ص‌ون‌دار‌ن‌د.

هیچ‌نی‌لم‌لو‌م‌ه‌و‌س‌ی‌ت‌ال‌ت‌ا،‌نان‌ه‌در‌آن‌د‌ض‌م‌م‌بن‌ه‌ه‌س‌ین‌ه‌ج‌دی‌از‌نرم‌افزار‌گ‌رف‌ت‌ن‌د،‌ب‌ه‌ت‌به‌م‌تن‌انت‌ال‌تی‌ه‌تا‌نون‌ال‌را‌ش‌ان‌ش‌ده‌است،‌ب‌ذ‌ل‌ع‌نا‌ت‌ن‌ن‌د.

لار‌ن‌ال‌از‌م‌است‌از‌ان‌گ‌م‌ن‌ی،‌که‌به‌ل‌ف،‌ک‌س‌ی‌ه‌از‌نرم‌افزار‌را‌از‌ر‌پ‌س‌ت‌ب‌رای‌ن‌ان‌ب‌ف‌ر‌س‌ت‌ل‌ن‌د،‌س‌پ‌س‌ل‌گ‌ز‌اری‌ن‌م.

اد‌آور‌می‌ش‌وم‌س‌ها‌ان‌ن‌ت‌ر‌ن‌تی‌ه‌از‌ر‌آن‌می‌ت‌وان‌به‌ال‌ع‌ل‌ب‌ت‌ش‌ت‌ری‌د‌ر‌ب‌اره‌ب‌ر‌نا‌م‌گ‌ر‌و‌ه‌ن‌و‌ز‌نرم‌افزار‌ح‌اض‌ر‌د‌س‌ت‌ف‌ل‌ت،‌از‌ان‌ر‌ا‌ر‌اس‌ت‌L/ http://www.LiricaPerSica.it/):

ر‌ش‌ان‌ی‌پ‌س‌ت‌ال‌و‌ت‌ق‌ی‌ان‌گ‌م‌ن‌نی‌ع‌بار‌ت‌اس‌ت‌از:

{L neghin@unive.it L/}

ل‌پ‌ان‌و‌ش‌ت‌ها‌L/ :ب‌های‌نرم‌افزار،‌50‌د‌لال‌ال‌ات‌ت‌ح‌ا‌م‌ر‌ل‌س‌ت.

{L 1-danieLa meneghini correaLe. L/}

2- نام‌و‌مش‌ص‌ات‌امل‌نرم‌افزارن‌ن‌است: